EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 14.4.2021
COM(2021) 177 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Euroopan unionin ja Kansainvälisen rikospoliisijärjestön (I.C.P.O – INTERPOL) välisestä yhteistyösopimuksesta

PERUSTELUT

1. SUOSITUKSEN TAUSTA

Terrorismi sekä vakava ja järjestäytynyt rikollisuus ovat nyt yhä dynaamisempia, maailmanlaajuisempia ja monimutkaisempia ilmiöitä, jotka edellyttävät Euroopan unionin lainvalvontaviranomaisilta tehokkaita ja koordinoituja toimia. Lisäksi terrorismi ja vakava rikollisuus ovat muuttumassa luonteeltaan entistä liikkuvammiksi, monikansallisemmiksi ja rajoja ylittäviksi. Tämä edellyttää syvempää ja tehokkaampaa yhteistyötä kansainvälisten elinten, kuten Interpolin, kanssa, jotta saadaan muodostettua yhteys EU:n ja kansainvälisten lainvalvontayhteisöjen välille.

EU:n ja Interpolin nykyisen yhteistyön tausta

Kansainvälinen rikospoliisijärjestö (Interpol) on suurin maailmanlaajuinen hallitustenvälinen rikospoliisijärjestö, jossa on 194 jäsenmaata.[1] Se helpottaa lainvalvontayhteistyötä esimerkiksi mahdollistamalla lainvalvontaan liittyvien tietojen jakamisen ja saatavuuden. Interpolilla on useita yhteistyösopimuksia monenlaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa yhteistä etua koskevilla aloilla. Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat Interpolin jäseniä.

Sen jälkeen, kun Interpol hyväksyi ensimmäiset poliisitietojen käsittelyä koskevat sääntönsä vuonna 1983, se on päivittänyt menettelyjään vuosien mittaan sen periaatteen mukaisesti, että yksilöiden yksityisyyden kunnioittaminen on keskeistä lainvalvonnan yhteydessä tapahtuvassa tietojenvaihdossa. Interpolin nykyiset henkilötietojen käsittelyä koskevat säännöt[2] päivitettiin vähän aikaa sitten, vuonna 2019.

EU:lla ja Interpolilla on ollut jo kauan pitkälle menevää yhteistyötä monilla lainvalvontaan liittyvillä aloilla. Interpol on EU:n keskeinen kumppani sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden alalla, mukaan lukien terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta, sekä yhdennetyn rajaturvallisuuden alalla.

Esimerkiksi neuvoston yhteisessä kannassa 2005/69/YOS[3] jäsenvaltioita kehotetaan toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet toimivaltaisten lainvalvontaviranomaistensa keskinäisen sekä niiden ja kolmansien maiden viranomaisten välisen yhteistyön parantamiseksi vaihtamalla passitietoja[4] Interpolin kanssa vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden, myös terrorismin, ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

Interpol osallistuu myös EU:n toimintapoliittisen syklin[5] / EMPACTin operatiiviseen täytäntöönpanoon tukemalla jäsenvaltioiden operatiivisia toimia yhteistyössä EU:n oikeus- ja sisäasioiden virastojen[6] kanssa, jotka tekevät tiivistä yhteistyötä Interpolin kanssa useiden

---

1 Interpolin perussääntö [I/CONS/GA/1956 (2017)].

2 Interpolin tietojenkäsittelysäännöt [III/IRPD/GA/2011 (2019)].

3 Neuvoston yhteinen kanta 2005/69/YOS, vahvistettu 24 päivänä tammikuuta 2005, eräiden tietojen vaihdosta Interpolin kanssa, EUVL L 27, 29.1.2005, s. 61.

4 Tiedot varastetuista, kadonneista tai kavalletuista myönnetyistä ja tyhjistä passeista muodossa, jossa ne voidaan sisällyttää tähän tarkoitukseen käytettävään tietojärjestelmään. Interpolin tietokantaan syötettävät passitiedot sisältävät ainoastaan passin numeron, passin myöntäneen maan ja asiakirjatyypin [neuvoston yhteisen kannan 2005/69/YOS 2 artiklan 1 kohta].

5 EU:n monivuotisella toimintapoliittisella syklillä pyritään torjumaan järjestäytyneen ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden suurimpia EU:lle aiheuttamia uhkia johdonmukaisella ja metodologisella tavalla parantamalla ja vahvistamalla yhteistyötä jäsenvaltioiden asiaankuuluvien yksiköiden, EU:n toimielinten ja virastojen sekä kolmansien maiden ja järjestöjen välillä, tarvittaessa myös yksityisen sektorin kanssa.

6 Oikeus- ja sisäasioiden virastoja ovat EU:n virastot, jotka on perustettu SEUT-sopimuksen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevan V osaston nojalla. Näitä ovat Euroopan unionin

sopimusten tai järjestelyjen pohjalta[7]. Uusi rajatylittävän tutkinnan ja syytetoimien alalla toimiva EU:n elin on vuonna 2017 perustettu Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO)[8]. EPPOn on määrä aloittaa toimintansa lähiaikoina, joten EPPOn ja Interpolin välillä tarvitaan yhteistyötä ja yhteistyön sääntelyä.

EU on myös yksi Interpolin suurimmista rahoittajista. Se osoittaa rahoitusta Interpolin toteuttamille hankkeille ja hankkeille, joissa Interpol on yksi hankekumppaneista. Ne koskevat erityisesti tietojenvaihtoa ja lainvalvontaa, mukaan lukien rajaturvallisuusyhteistyö ja valmiuksien kehittäminen. Lisäksi rahoitetaan terrorismin ja vakavan rikollisuuden eri osa-alueita koskevia hankkeita ja ohjelmia, joissa keskitytään tiettyyn alueeseen, yleensä Afrikkaan, Aasiaan tai Latinalaiseen Amerikkaan.

EU:n ja Interpolin yhteistyösopimuksen tarve

EU:n turvallisuusunionistrategiassa[9] vuodelta 2020 kehotetaan jäsenvaltioita tiivistämään yhteistyötä EU:n ja Interpolin välillä, sillä se on olennaisen tärkeää yhteistyön ja tietojenvaihdon tehostamiseksi. Strategiassa todetaan, että Interpolilla, joka on yksi suurimmista hallitustenvälisistä rikospoliisijärjestöistä, on tässä merkittävä rooli. Komissio aikoo sen vuoksi tarkastella tapoja tiivistää yhteistyötä Interpolin kanssa, mukaan lukien mahdollisesti pääsy Interpolin tietokantoihin ja operatiivisen ja strategisen yhteistyön vahvistaminen. Lisäksi vuonna 2020 julkaistussa EU:n terrorisminvastaisessa ohjelmassa[10] tunnustetaan, että Interpol on keskeinen kumppani terrorismin torjunnassa muun muassa siksi, että sillä on asiantuntemusta terrorismiin syyllistyvistä vierastaistelijoista. Siinä todetaan myös, että on aloja, joilla on tarpeen aloittaa yhteistyö sen kanssa tai lisätä sitä, ja että useilla EU:n elimillä on operatiivinen tarve päästä Interpolin tietokantoihin tehtäviensä hoitamiseksi.

Interpolin kanssa jo tehtävästä yhteistyöstä huolimatta on aloja, joilla yhteistyötä voitaisiin ja pitäisi lisätä tai aloittaa, jotta voidaan vastata välttämättömiin operatiivisiin tarpeisiin ja panna täytäntöön voimassa olevat säädökset. Tavoitteena on tukea jäsenvaltioita paremmin terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemisessä ja torjumisessa. Nämä operatiiviset tarpeet edellyttävät yhteistyösopimuksen tekemistä Interpolin kanssa.

Näitä tarpeita käsitellään tarkemmin seuraavassa.

---

lainvalvontayhteistyövirasto (Europol), Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex), Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto (Eurojust), Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA), Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto (CEPOL) ja vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA).

[7] Interpolin ja Europolin välinen yhteistyösopimus allekirjoitettiin 5. marraskuuta 2001. Eurojustin ja Interpolin yhteistyötä koskeva yhteisymmärryspöytäkirja allekirjoitettiin 15. heinäkuuta 2013. Interpolin ja Frontexin välinen työjärjestely allekirjoitettiin 27. toukokuuta 2009. CEPOLin ja Interpolin pääsihteeristön välinen työjärjestely allekirjoitettiin 6. joulukuuta 2017. Interpolin ja EMCDDA:n välinen yhteistyösopimus allekirjoitettiin 25. syyskuuta 2001.

[8] Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa, EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1.

[9] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Euroopan turvallisuusstrategiasta, COM(2020) 605 final, 24.7.2020.

[10] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”EU:n terrorisminvastainen ohjelma: ennakointi, ennaltaehkäisy, suojelu ja vastatoimet” COM(2020) 795 final, 9.12.2020.

Ensinnäkin tarvitaan **uusi yhteistyösopimus Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol[11]) ja Interpolin välillä.** Europolilla on jo Interpolin kanssa yhteistyösopimus henkilötietojen vaihdosta. Se tuli voimaan vuonna 2001[12] eli paljon ennen kuin Europol-asetus tuli voimaan 1. toukokuuta 2017. Tämä sopimus ei kuitenkaan anna Europolille suoraa tai välillistä pääsyä tietoihin ja Interpolin tietokantoihin eikä etenkään sen ilmoituksiin[13], jotka sisältävät tietoja terroristeista. Lisäksi viraston tietojenvaihto Interpolin kanssa ja pääsy sen tietokantoihin viraston tehtävien suorittamiseksi on mahdollista ainoastaan Europolissa olevan Interpolin yhteyshenkilön tai Interpoliin sijoitetun Europolin yhteyshenkilön välityksellä. Sen vuoksi tarvitaan uusi sopimus[14] viraston ja Interpolin välisistä suhteista, jotta voidaan ottaa huomioon terrorismin sekä vakavan rajatylittävän ja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan viimeaikainen kehitys sekä tämän päivän operatiiviset tarpeet, Europolin toimeksianto[15] ja EU:n viimeisin tietosuojajärjestelmä[16].

Toiseksi on **varmistettava yhteentoimivuus**. EU ja Interpol ovat käyneet tunnustelevia keskusteluja yhteistyösopimuksen tarpeesta sen jälkeen, kun asetukset EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan sekä poliisiyhteistyön ja

---

11 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/794, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta, EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53.

12 Sopimusta on sittemmin täydennetty useilla organisaatioiden välillä sovituilla tai tehdyillä yhteistyöhön liittyvillä asiakirjoilla, jotka koskevat esimerkiksi yhteyshenkilöiden välityksellä tehtävää yhteistyötä sekä tietojenvaihdon suojatun viestiyhteyden perustamista, käyttöönottoa ja toimintaa.

13 Interpolin ilmoitukset ovat kansainvälisiä yhteistyöpyyntöjä tai kuulutuksia, joiden avulla lainvalvontaviranomaiset voivat jakaa ratkaisevia tietoja rikoksista, myös terrorismista. Ilmoitukset sisältävät varoituksia sellaisten henkilöiden rikollisesta toiminnasta, joiden katsotaan olevan mahdollinen uhka yleiselle turvallisuudelle, varoituksia tapahtumista, henkilöistä, esineistä tai prosesseista, jotka muodostavat vakavan ja välittömän uhan yleiselle turvallisuudelle, sekä tietoja rikollisten käyttämistä toimintatavoista, tavaroista, laitteista ja kätkemismenetelmistä.

14 Europol-asetuksen 25 artiklassa säädetään, että komission on arvioitava ennen Europol-asetuksen voimaantuloa tehtyjen yhteistyösopimusten, kuten Interpolin kanssa tehdyn sopimuksen, määräyksiä. Komission tiedottaa arvioinnin tuloksista Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ja se voi tarvittaessa antaa neuvostolle suosituksen päätökseksi luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan nojalla sellaisten kansainvälisten sopimusten tekemiseksi, joissa annetaan yksityisyydensuojaa, perusoikeuksia ja yksilön vapauksia koskevat riittävät takeet.

15 Europolin ja Interpolin välisen yhteistyösopimuksen tekemisen jälkeen Europolin toimeksiantoa on muutettu kahdesti, vuosina 2009 ja 2017 (neuvoston päätös 2009/371/YOS, asetus (EU) 2016/794). Komissio ehdotti 9. joulukuuta 2020 Europolin toimeksiannon laajentamista [COM(2020) 796 final, 9.12.2020].

16 EU:n tietosuojajärjestelmää on muutettu merkittävästi Europolin ja Interpolin vuonna 2001 tekemän yhteistyösopimuksen voimaantulon jälkeen: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89) (direktiivi lainvalvontatarkoituksessa käsiteltyjen henkilötietojen suojasta). On myös syytä huomata, että Europolin toimeksiantoon sisältyviä tietosuojasäännöksiä on päivitetty Europolin ja Interpolin välillä vuonna 2001 tehdyn yhteistyösopimuksen voimaantulon jälkeen.

oikeudellisen yhteistyön sekä turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden alalla[17] ja asetus EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmästä (ETIAS)[18] hyväksyttiin.

Asetukset yhteentoimivuudesta ja EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmästä antavat EU:n jäsenvaltioille ja EU:n virastoille valvotun pääsyn kahteen Interpolin tietokantaan[19] eurooppalaisen hakuportaalin kautta. Kyseiset tietokannat ovat varastettujen ja kadonneiden matkustusasiakirjojen SLTD-tietokanta ja ilmoituksiin liittyvien matkustusasiakirjojen TDAWN-tietokanta. Nämä tietokannat sisältävät suuren määrän tietoja kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjoista. Tietokantojen käytöllä voidaan minimoida tietojen puute, maksimoida osumat ja siten parantaa EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän operatiivisia tuloksia.

Edellä mainituissa kahdessa asetuksessa säädetään, että haut Interpolin tietokannoista on tehtävä siten, että Interpolin kuulutuksen omistajalle ei paljasteta mitään tietoja. Interpolin kanssa tehtävä yhteistyösopimus tarjoaa tarvittavan oikeusperustan, mukaan lukien tietosuojatakeet, ja mahdollistaa eurooppalaisen hakuportaalin yhteyden Interpolin tietokantoihin. Yhteistyösopimus tarjoaa myös mahdollisuuden perustaa eurooppalaisen hakuportaalin ja EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän sekä Interpolin tietoteknisen infrastruktuurin välille suojatun yhteyden, mikä mahdollistaa pääsyn Interpolin tietokantoihin. Tavoitteena on auttaa ehkäisemään ja tutkimaan terrorismirikoksia.

Samassa yhteydessä komissio antoi vuonna 2018 ehdotuksen[20] viisumitietojärjestelmää koskevan asetuksen[21] tarkistamisesta. Ehdotus mahdollistaisi EU:n matkustustieto- ja lupajärjestelmän tavoin EU:n rajavalvonta- ja -turvallisuusjärjestelmien ja Interpolin tietokantojen automatisoidut haut. Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät ehdotuksesta poliittiseen yhteisymmärrykseen joulukuussa 2020. Virallinen hyväksyminen tapahtuu lähikuukausina. Poliittinen yhteisymmärrys sisältää samanlaisen säännöksen kuin EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmää koskevassa asetuksessa. Tämän vuoksi viisumitietojärjestelmää koskevan asetuksen tarkistus olisi otettava huomioon myös yhteistyösopimusneuvotteluissa Interpolin kanssa. Myös tämä auttaa terrorismirikosten ehkäisemisessä ja tutkimisessa.

---

17 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/817, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta rajoja ja viisumipolitiikkaa koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 ja (EU) 2018/1861 sekä neuvoston päätösten 2004/512/EY ja 2008/633/YOS muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, s. 27) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/818, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sekä turvapaikka- ja muuttoliikeasioita koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja asetusten (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ja (EU) 2019/816 muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, s. 85).

18 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1240, annettu 12 päivänä syyskuuta 2018, Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta (EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1).

19 Yhteentoimivuutta ja EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmää koskevien asetusten [asetusten (EU) 2019/817 ja (EU) 2019/818 4 artiklan 17 kohta ja asetuksen (EU) 2018/1240 12 artikla] yhteydessä ’Interpolin tietokannoilla’ tarkoitetaan ainoastaan varastettujen ja kadonneiden matkustusasiakirjojen SLTD-tietokantaa ja ilmoituksiin liittyvien matkustusasiakirjojen TDAWN-tietokantaa.

20 COM(2018) 302 final, 16.5.2018.

21 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus), EUVL L 218, 13.8.2008, s. 60.

Kolmanneksi lainvalvonta- ja oikeusviranomaiset **tarvitsevat ajantasaista tietoa rikollisista ja rikoksista**. Interpol hallinnoi monenlaisia tietokantoja, jotka sisältävät sen 194 jäsenmaan maailmanlaajuisesti toimittamia tietoja näistä asioista. Interpolin 18 tietokantaan[22] sisältyy yli 100 miljoonaa lainvalvontatietuetta, joissa on tietoja henkilöistä (kuten nimiä ja sormenjälkiä) ja varastetusta omaisuudesta (esim. passit ja ajoneuvot) sekä aseista.

Tämä tieto on arvokasta Europolille, Frontexille[23], Eurojustille ja EPPOlle niiden hoitaessa toimeksiantojensa mukaisia tehtäviään. Se lisää niiden toiminnan tuloksellisuutta, sillä se antaa operatiivista lisäarvoa erityisesti tukemalla jäsenvaltioita terrorismin ja muiden vakavien rikosten havaitsemisessa, ehkäisemisessä ja torjumisessa. Näiden tietolähteiden avulla EU:n virastot ja EPPO voivat parantaa käytettävissään jo olevien tietojen tarkkuutta ja laatua, havaita yhteyksiä tai muita kytköksiä tietojen välillä, täydentää puuttuvia tietoja ja siten tarjota kokonaisvaltaista ja yhtenäistä tiedustelutietoa jäsenvaltioille. Vaikka tietokannat ovat suoraan EU:n jäsenvaltioiden käytettävissä, koska ne ovat Interpolin jäseniä, Frontexilla, Eurojustilla ja EPPOlla ei kuitenkaan tällä hetkellä ole toimeksiantojensa edellyttämää (joko suoraa tai ”osuma / ei osumaa” -tyyppistä) pääsyä, koska sopimus Interpolin kanssa puuttuu.[24]

Virastokohtaisia kysymyksiä käsitellään tarkemmin seuraavassa.

Europol

Virasto vaihtaa tällä hetkellä tietoja Interpolin kanssa ja käyttää Interpolin tietokantoja tehtäviensä suorittamiseksi virastossa olevan Interpolin yhteyshenkilön tai Interpoliin sijoitetun Europolin yhteyshenkilön välityksellä voimassa olevan Europolin ja Interpolin välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti.[25] Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että tätä menettelyä olisi parannettava, nopeutettava ja virtaviivaistettava, jotta voitaisiin helpottaa nopeaa pääsyä näihin tietoihin ja varsinkin terrorismiin liittyviin Interpolin tietokantoihin sisältyviin tietoihin, erityisesti terroristeja koskevia tietoja sisältäviin ilmoituksiin. Näin Europol voisi hyödyntää Interpolin hallussa olevia tietoja antaessaan jäsenvaltioille operatiivista ja varsinkin analyyttistä tukea. Suora tai välillinen pääsy Interpolin tietokantoihin parantaisi operatiivista yhteistyötä, mutta siinä otettaisiin myös asianmukaisesti huomioon tietojen omistajien asettamat rajoitukset.

Frontex

Frontexin tehtävänä on varmistaa Euroopan yhdennetty rajaturvallisuus ulkorajoilla, jotta näitä rajoja voidaan hallita tehokkaasti ja perusoikeuksia täysimääräisesti noudattaen.[26] Yksi Euroopan yhdennetyn rajaturvallisuuden osatekijöistä on rajavalvonta, johon sisältyvät laillista rajanylitystä helpottavat toimenpiteet sekä tarpeen mukaan rajat ylittävän

---

22 Ilmoitukset (yksityiskohtaiset tiedot tallennetaan Interpolin rikostietojärjestelmään (ICIS)); nimitiedot; lasten seksuaalista hyväksikäyttöä koskeva kansainvälinen kuvatietokanta; sormenjäljet, DNA-profiilit ja kasvojentunnistus; varastetut ja kadonneet matkustusasiakirjat (SLTD); varastetut hallinnolliset asiakirjat (SAD); väärennetyt asiakirjat; Edison; varastetut moottoriajoneuvot (SMV), alukset ja taideteokset (WOA), Interpolin ampuma-asetaulukko, Interpolin laittomien aseiden rekisteröinnin ja jäljityksen hallintajärjestelmä (iARMS), Interpolin ballistisen tiedon verkosto (IBIN), järjestäytynyttä rikollisuutta ja merirosvousta koskevat tietokannat.

23 Frontexilla tarkoitetaan Euroopan raja- ja merivartiovirastoa. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1896, annettu 13 päivänä marraskuuta 2019, eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta sekä asetusten (EU) N:o 1052/2013 ja (EU) 2016/1624 kumoamisesta (EUVL L 295, 14.11.2019, s. 1–131).

24 Interpolin tietojenkäsittelysääntöjen [III/IRPD/GA/2011 (2019)] 6 artiklan 2 kohdan ja 27 artiklan mukaan kansainvälisten yhteisöjen pääsy Interpolin tietojärjestelmään edellyttää sopimusta Interpolin kanssa.

25 Interpolin ja Europolin välisen vuoden 2001 sopimuksen 4 artiklan 1 kohdassa mainitun vuoden 2009 yhteisymmärryspöytäkirjan 3 artiklassa määrätään, että toisen osapuolen yhteyshenkilö vastaa tietojenvaihdon helpottamisesta käytännössä.

26 Asetuksen (EU) 2019/1896 1 artikla.

rikollisuuden torjuntaan ja havaitsemiseen liittyvät toimenpiteet ulkorajoilla, erityisesti ihmissalakuljetuksen, ihmiskaupan ja terrorismin torjunta ja havaitseminen.[27] Tässä yhteydessä Frontexin *pysyvän joukon* luokan 1 henkilöstöllä (*henkilöstösääntöjen alainen henkilöstö*[28]) on operatiivinen tarve päästä Interpolin tietokantoihin tehtäviensä suorittamista varten. Asetuksen (EU) 2019/1896 82 artiklan 1 kohdassa säädetäänkin, että luokan 1 ryhmien jäsenillä on oltava valmiudet hoitaa asetuksessa (EU) 2016/399[29] (Schengenin rajasäännöstö) säädettyjä rajavalvontatehtäviä[30] ja käyttää niihin liittyviä valtuuksia. Tähän sisältyy kolmansien maiden kansalaisten tarkastaminen ulkorajoilla Interpolin tietokantojen (erityisesti varastettujen ja kadonneiden matkustusasiakirjojen tietokannan) avulla Schengenin rajasäännöstön 8 artiklan 3 kohdan a alakohdan i alakohdan[31], 8 artiklan 3 kohdan a alakohdan ii alakohdan[32] ja 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan[33] mukaisesti. Tämä auttaa terrorismirikosten ehkäisemisessä ja tutkimisessa erityisesti EU:n ulkorajoilla tehtävien rajatarkastusten yhteydessä.

Eurojust

Tällä virastolla on olennainen operatiivinen tarve tehostaa yhteistyötä Interpolin kanssa[34] ja saada oikeusperusta henkilötietojen vaihdolle tehtäviensä suorittamista varten.[35] Erityisesti kaivataan Interpolin järjestelmällistä ja rakenteellista osallistumista Eurojustin tapausten käsittelyyn, kuten koordinointikokouksiin, koordinointikeskuksiin ja yhteisiin

---

27 Asetuksen (EU) 2019/1896 3 artiklan 1 kohdan a alakohta.

28 Asetuksen (EU) 2019/1896 54 artiklan mukaan eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyvä joukko koostuu neljästä operatiivisen henkilöstön luokasta. Luokkaan 1 kuuluu henkilöstösääntöjen alainen henkilöstö, joka lähetetään toiminta-alueille ryhmien jäseninä asetuksen 55 artiklan mukaisesti. Viraston on annettava henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstönsä (luokka 1) jäseniä pysyvään joukkoon, josta heitä lähetetään operatiivisille alueille sellaisten ryhmien jäseninä, joilla on asetuksen 82 artiklassa säädetyt tehtävät ja valtuudet. Näiden ryhmien tehtäviin kuuluu rajatylittävän rikollisuuden ja terrorismin torjunta.

29 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/399, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) (EUVL L 77, 23.3.2016, s. 1–52), konsolidoitu toisinto sellaisena kuin se on muutettuna asetuksilla (EU) 2016/1624, (EU) 2017/458 ja (EU) 2019/817.

30 Asetuksen (EU) 2016/399 8 artiklan 1 kohdan mukaan rajavartijat valvovat rajanylitysliikennettä ulkorajoilla tarkastuksin. Myös kulkuneuvot ja rajan ylittävien henkilöiden hallussa olevat esineet voidaan tarkastaa.

31 Kolmansien maiden kansalaisille on maahantulon ja maastalähdön yhteydessä tehtävä perusteellinen tarkastus, johon kuuluu kolmannen maan kansalaisen henkilöllisyyden ja kansalaisuuden sekä rajanylitykseen oikeuttavan matkustusasiakirjan aitouden ja voimassaolon tarkistaminen. Tämä edellyttää hakuja asianomaisiin tietokantoihin, erityisesti (mutta ei pelkästään) Interpolin SLTD-tietokantaan.

32 Edellä mainittuun tarkastukseen kuuluu sen tarkistaminen, että matkustajalla on matkustusasiakirjan lisäksi tarvittaessa vaadittu viisumi tai oleskelulupa.

33 Kolmansien maiden kansalaisten maahantuloedellytyksiin kuuluu, että heitä ei pidetä uhkana minkään jäsenvaltion yleiselle järjestykselle, sisäiselle turvallisuudelle, kansanterveydelle tai kansainvälisille suhteille, ja etenkin se, ettei jäsenvaltioiden kansallisissa tietokannoissa ole kuulutusta maahantulon epäämiseksi näistä syistä.

34 Asetuksen (EU) 2018/1727 johdanto-osan 46 kappaleen mukaan unionin ja Interpolin yhteistyötä on aiheellista tiivistää edistämällä tehokasta henkilötietojen vaihtoa ja turvaamalla samalla perusoikeuksien ja -vapauksien noudattaminen henkilötietojen automaattisessa käsittelyssä. Kun operatiivisia henkilötietoja siirretään Eurojustilta Interpolille ja siihen jäseniä lähettäneisiin maihin, olisi sovellettava kyseistä asetusta ja erityisesti sen kansainvälisiä siirtoja koskevia säännöksiä.

35 Asetuksen (EU) 2018/1727 2 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaan Eurojustin on tuettava ja tehostettava jäsenvaltioiden viranomaisten, Europolin, EPPOn ja OLAFin toteuttamien operaatioiden sekä niiden toimittamien tietojen perusteella kansallisten tutkinta- ja syyttäjäviranomaisten toiminnan yhteensovittamista ja yhteistyötä sellaisen vakavan rikollisuuden alalla, jota Eurojust on toimivaltainen käsittelemään, jos rikollisuus koskee kahta tai useampaa jäsenvaltiota tai edellyttää yhteisin perustein toteutettavia syytetoimia. Eurojustin on hoidettava tehtäviään jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä, omasta aloitteestaan tai EPPOn pyynnöstä EPPOn toimivallan rajoissa.

tutkintaryhmiin.[36] Erityisesti silloin, kun Eurojustilta pyydetään tukea oikeudellisten toimenpiteiden täytäntöönpanon koordinoimiseksi ja henkilöitä on pidätettävä kolmansissa maissa, Interpolin osallistuminen toisi lisäarvoa, nopeuttaisi oikeudellista prosessia ja helpottaisi Eurojustin työtä.[37] Eurojustin on myös vaihdettava Interpolin kanssa tietoja terrorismiin syyllistyneitä vierastaistelijoita[38] koskevista epäilyistä ottaen erityisesti huomioon Eurojustin terrorismin vastaisen rekisterin[39]. Interpolin kanavia käytetään jo luovutuspyyntöjen lähettämiseen[40], ja ne voivat pian olla käytettävissä keskinäistä oikeusapua koskevien pyyntöjen lähettämiseen[41].

EPPO

EPPO on riippumaton EU:n elin, joka vastaa EU:n taloudellisia etuja vahingoittavien rikosten tutkinnasta, niihin syyllistyneiden ja niihin osallisten asettamisesta syytteeseen ja tuomitsemisesta. Sillä on valtuudet suorittaa tutkintaa, panna täytäntöön syytemääräyksiä ja hoitaa syyttäjän tehtäviä jäsenvaltioiden toimivaltaisissa tuomioistuimissa. Tässä yhteydessä EPPOlla on samanlaiset operatiiviset tarpeet yhteistyölle Interpolin kanssa kuin jäsenvaltioiden kansallisilla tutkinta- ja syyttäjäviranomaisilla. Tarpeet liittyvät muun muassa pääsyyn Interpolin tietokannoissa oleviin tietoihin[42] ja tietojenvaihtoon Interpolin ja kolmansien maiden kanssa Interpolin kautta. Tarve on sitäkin suurempi, kun otetaan huomioon EPPOn toimivaltaan kuuluvien rikosten rajatylittävä luonne ja tarve tehdä yhteistyötä kolmansien maiden kanssa. Lisäksi EPPO luultavasti tarvitsee Interpolin apua tietojenvaihdon helpottamiseksi erityisesti keskinäisen oikeusavun osalta. EPPOn ja Interpolin välisen yhteistyön käynnistämisessä ja sääntelyssä on noudatettava EPPOn toimeksiannon

---

36 Asetuksen (EU) 2018/1727 4 artiklan 1 kohdan mukaan Eurojustin on avustettava jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia tutkinta- ja syytetoimien parhaan mahdollisen koordinoinnin varmistamisessa, annettava operatiivista ja teknistä tukea jäsenvaltioiden rajat ylittäville operaatioille ja tutkintatoimille, yhteiset tutkintaryhmät mukaan lukien, ja tuettava jäsenvaltioiden toimia viraston toimivaltaan kuuluvien vakavan rikollisuuden muotojen torjumiseksi.

37 Asetuksen (EU) 2018/1727 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan Eurojustin on helpotettava oikeudellista yhteistyötä koskevien pyyntöjen ja päätösten täytäntöönpanoa, mukaan lukien vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta toteuttaviin välineisiin perustuvat pyynnöt ja päätökset.

38 Terrorismiin syyllistyvillä vierastaistelijoilla tarkoitetaan ”henkilöitä, jotka matkustavat muuhun valtioon kuin asuin- tai kansalaisuusvaltioonsa terroritekojen toteuttamiseksi, suunnittelemiseksi, valmistelemiseksi tai niihin osallistumiseksi taikka terroristikoulutuksen tarjoamiseksi tai vastaanottamiseksi, myös aseellisen selkkauksen yhteydessä” (Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselma 2178(2014)).

39 Eurojust otti vuonna 2019 käyttöön terrorismin vastaisen rekisterin, jonka tarkoituksena on tehostaa jäsenvaltioiden oikeudellisia toimia terroriuhkiin vastaamiseksi ja parantaa kansalaisten turvallisuutta. Rekisteriin keskitetään tärkeimmät oikeudelliset tiedot, joiden avulla voidaan havaita yhteyksiä terrorismirikoksista epäiltyjä vastaan käynnistetyissä menettelyissä. Haagissa sijaitseva Eurojust hallinnoi rekisteriä ympärivuorokautisesti ja tarjoaa ennakoivaa tukea kansallisille oikeusviranomaisille. Tietojen keskittäminen auttaa syyttäjiä koordinoimaan toimintaansa aktiivisemmin ja tunnistamaan sellaisissa tapauksissa tutkinnan kohteina olevia epäiltyjä tai verkostoja, joilla voi olla rajat ylittäviä vaikutuksia.

40 Interpolin yleiskokous hyväksyi 83. istunnossaan (Monaco 3.–7. marraskuuta 2014, päätöslauselma AG-2014-RES-20) sähköisen luovutuspyyntöjärjestelmän käyttöä koskevat säännöt.

41 e-MLA-aloitteella pyritään kehittämään Interpolille väline keskinäistä oikeusapua koskevan tietojenvaihdon turvallista sähköistä siirtoa varten. Päätöslauselmassa GA-2018-87-RES-04 (Dubai, Yhdistyneet arabiemiirikunnat, 18.–21. marraskuuta 2018) annettiin pääsihteeristölle tehtäväksi raportoida Interpolin jäsenvaltioita kuullen keskinäistä oikeusapua koskevan sähköisen järjestelmän teknisestä kehityksestä ja esittää asianmukaiset säännöt tämän uuden Interpolin välineen käytöstä yleiskokoukselle hyväksyttäväksi tulevassa istunnossa, jos riittävä rahoitus voidaan taata.

42 Esimerkiksi yksityishenkilöitä koskevat ilmoitukset, jotka ovat erityisen tärkeitä korruptio- ja petostapauksissa, SLTD-tietokanta, Dial-Doc-tietokanta uusista asiakirjojen väärentämisen muodoista sekä erilaiset varastettua omaisuutta koskevat tietokannat, joita voidaan hyödyntää tutkinnassa ja varallisuuden takaisin hankinnassa.

määräyksiä, jotka koskevat yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen kanssa siltä osin kuin se on tarpeen EPPOn tehtävien suorittamiseksi.[43]

Myös Interpol ja sen jäsenet tunnustavat ja vahvistavat yhteistyösopimuksen tarpeen. Lokakuussa 2019 pidetyssä Interpolin 88. yleiskokouksessa hyväksyttiin päätöslauselma 5, jossa valtuutetaan Interpolin pääsihteeristö aloittamaan EU:n kanssa neuvottelut yhteistyösopimuksesta.

Muut yhteistyömuodot

Samaan aikaan on tarpeen kattaa muita Interpolin kanssa tehtävän yhteistyön muotoja, joita komissio pyrkii yhteistyössä yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan kanssa ylläpitämään EU:n puolesta osana erillistä, SEUT-sopimuksen 220 artiklaan perustuvaa välinettä Interpolin kanssa. Tämä yhteistyö on SEUT-sopimuksen 220 artiklan 2 kohdan mukaista, sillä siinä määritellään yleiset yhteistyöpuitteet ja luodaan kehys EU:n ja Interpolin väliselle jäsennellylle vuoropuhelulle johtavalla ja teknisellä tasolla. Yhteistyö antaa myös komission, Euroopan ulkosuhdehallinnon, neuvoston ja parlamentin turvallisuusyksiköille pääsyn tiettyihin Interpolin tietokantoihin kolmansien maiden kansalaisia koskevia turvallisuusselvityksiä, tiedusteluja ja sisäisiä tutkimuksia varten ja antaa komissiolle luvan tallentaa Interpolin varastettujen ja kadonneiden matkustusasiakirjojen tietokantaan valvotusti ilmoituksia kadonneista, varastetuista ja peruutetuista EU:n kulkuluvista.

2. SUUNNITTEILLA OLEVA YHTEISTYÖSOPIMUS

Suunnitteilla olevalla EU:n ja Interpolin yhteistyösopimuksella pyritään:

– sääntelemään Europolin ja Interpolin välistä yhteistyötä, jotta voidaan ottaa huomioon terrorismin sekä vakavan rajatylittävän ja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan viimeaikainen kehitys sekä tämän päivän operatiiviset tarpeet, Europolin toimeksianto ja EU:n viimeisin tietosuojajärjestelmä;

– tarjoamaan tarvittavat suojatoimet ja takeet, jotta EU:n jäsenvaltiot ja EU:n virastot voivat tarvittaessa saada tehtäviensä suorittamiseen tarvittavan valvotun pääsyn Interpolin varastettujen ja kadonneiden matkustusasiakirjojen SLTD-tietokantaan ja ilmoituksiin liittyvien matkustusasiakirjojen TDAWN-tietokantaan eurooppalaisen hakuportaalin kautta käyttöoikeuksiensa sekä tällaista pääsyä koskevan EU:n tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja noudattaen kaikilta osin EU:n tietosuojavaatimuksia ja perusoikeuksia;

– tarjoamaan tarvittavat suojatoimet ja takeet, jotta EU:n jäsenvaltiot ja Frontex (sen alainen EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän keskusyksikkö) pääsevät Interpolin

[43] EPPO-asetuksen (EU) 2017/1939 99 artiklan 3 kohdassa ja 104 artiklassa säädetään, että EPPO voi tehdä yhteistyötä Interpolin kaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa siltä osin kuin se on tarpeen EPPOn tehtävien suorittamiseksi. Asetuksen johdanto-osan 96 kappaleessa todetaan seuraavaa: *”Kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat Kansainvälisen rikospoliisijärjestön (Interpol) jäseniä. Toimeksiantonsa mukaisesti Interpol vastaanottaa, säilyttää ja jakaa henkilötietoja auttaakseen toimivaltaisia viranomaisia kansainvälisen rikollisuuden ehkäisemisessä ja torjunnassa. Sen vuoksi unionin ja Interpolin yhteistyötä on aiheellista tiivistää edistämällä tehokasta henkilötietojen vaihtoa ja turvaamalla samalla perusoikeuksien ja -vapauksien noudattaminen henkilötietojen automaattisessa käsittelyssä. Kun operatiivisia henkilötietoja siirretään EPPOsta Interpolille ja siihen jäseniä lähettäneisiin maihin, olisi sovellettava tätä asetusta ja erityisesti sen kansainvälisiä siirtoja koskevia säännöksiä.”* Lisäksi johdanto-osan 97 kappaleessa todetaan: *”Kun EPPO siirtää operatiivisia henkilötietoja kolmannen maan viranomaiselle, kansainväliselle järjestölle tai Interpolille SEUT 218 artiklan mukaisesti tehdyn kansainvälisen sopimuksen nojalla, olisi varmistettava yksityisyyden, perusoikeuksien ja yksilön vapauksien suojaamiseksi esitetyillä asianmukaisilla takeilla, että tämän asetuksen tietosuojasäännöksiä noudatetaan.”*

tietokantoihin eurooppalaisen hakuportaalin kautta noudattaen EU:n tietosuojavaatimuksia ja perusoikeuksia;

– tarjoamaan tarvittavat suojatoimet ja takeet, jotta voidaan panna täytäntöön tarkistettu viisumitietojärjestelmää koskeva asetus, jonka nojalla EU:n jäsenvaltiot saavat pääsyn Interpolin SLTD- ja TDAWN-tietokantoihin eurooppalaisen hakuportaalin kautta käsitellessään viisumi- tai oleskelulupahakemuksia noudattaen kaikilta osin EU:n tietosuojavaatimuksia ja perusoikeuksia;

– käynnistämään asetuksella (EU) 2017/1939 perustetun Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) ja Interpolin välinen yhteistyö ja sääntelemään sitä niiden toimeksiantojen mukaisesti ja noudattaen kaikilta osin EU:n tietosuojavaatimuksia ja perusoikeuksia;

– luomaan oikeusperusta, jonka nojalla Europolille, Frontexin luokan 1 henkilöstölle (pysyvän joukon henkilöstösääntöjen alainen henkilöstö) ja EPPOlle annetaan pääsy asiaankuuluviin Interpolin tietokantoihin[44] tehtäviensä suorittamiseksi noudattaen kaikilta osin EU:n tietosuojavaatimuksia ja perusoikeuksia;

– luomaan oikeusperusta Eurojustin ja EPPOn valtuuttamiseksi vaihtamaan operatiivisia tietoja Interpolin kanssa noudattaen kaikilta osin EU:n tietosuojavaatimuksia ja perusoikeuksia.

Kaikkien edellä lueteltujen tavoitteiden on oltava kaikilta osin EU:n tietosuojajärjestelmän[45] mukaisia.

3. EU:N TOIMIVALTA

SEUT-sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan EU:lla on yksinomainen toimivalta ”*tehdä kansainvälinen sopimus [] siltä osin kuin se voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta*”. Kansainvälinen sopimus voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta, jos sopimuksen soveltamisala on päällekkäinen EU:n lainsäädännön kanssa tai alaan sovelletaan laajalti EU:n oikeutta. Euroopan unioni on hyväksynyt yhteistyösopimukseen sisällytettäviä seikkoja koskevia yhteisiä sääntöjä, jotka perustuvat SEUT-sopimuksen 16, 77, 79, 85 ja 86 artiklaan, 87 artiklan 1 ja 2 kohtaan sekä 88 artiklaan.

Euroopan unionin voimassa oleva oikeudellinen kehys sisältää seuraavat säädökset:

– Europolista, Frontexista, Eurojustista ja EPPOsta annetut asetukset (EU) 2016/794, (EU) 2019/1896, (EU) 2018/1727 ja (EU) 2017/1939, mukaan lukien säännökset yhteistyöstä Interpolin kaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa;

– asetukset (EU) 2019/817, (EU) 2019/818 ja (EU) 2018/1240, joissa säädetään EU:n jäsenvaltion tai EU:n viraston valvotusta pääsystä Interpolin SLTD- ja TDAWN-tietokantoihin;

– asetuksen (EU) 2016/399 (Schengenin rajasäännöstö) muuttamista koskeva asetus (EU) 2017/458, jolla pyritään lisäämään asiaankuuluvien tietokantojen käyttöön perustuvia tarkastuksia ulkorajoilla ja jossa mainitaan Interpolin SLTD-tietokanta yhtenä niistä tietokannoista, joita on tarkoitus käyttää.

Tämä suositus on edellä mainittujen säädösten säännösten mukainen.

---

[44] SLTD- ja TDAWN-tietokantojen lisäksi EU aikoo neuvotella Interpolin kanssa Europolin, Frontexin, Eurojustin ja EPPOn pääsystä eurooppalaisen hakuportaalin kautta sen muihin tietokantoihin, jotka yksilöidään tarkemmin kyseisten elinten toimeksiantojen ja operatiivisten tarpeiden mukaisesti.

[45] Asetus (EU) 2018/1725, asetus (EU) 2018/1725 ja direktiivi (EU) 2016/680.

4. OIKEUSPERUSTA

Tämän suosituksen tavoitteena on saada neuvostolta valtuutus, jotta komissio voi EU:n puolesta neuvotella EU:n ja Interpolin tulevasta yhteistyösopimuksesta. Oikeusperusta, jonka nojalla neuvosto voi antaa luvan neuvottelujen aloittamiseen, on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 3 ja 4 kohta.

5. NEUVOTTELUT

SEUT-sopimuksen 218 artiklan mukaisesti komissio nimitetään EU:n neuvottelijaksi EU:n ja Interpolin välisen yhteistyösopimuksen neuvottelemista varten.

Komissio käy neuvottelut päätöksen liitteessä annettujen neuvotteluohjeiden mukaisesti ja kuullen neuvoston nimittämää erityiskomiteaa.

Komissio pitää myös Euroopan parlamentin ajan tasalla neuvottelujen kulusta.

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Euroopan unionin ja Kansainvälisen rikospoliisijärjestön (I.C.P.O – INTERPOL) välisestä yhteistyösopimuksesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, ja erityisesti sen 3 ja 4 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Olisi aloitettava neuvottelut unionin ja Interpolin välisen yhteistyösopimuksen, jäljempänä ’sopimus’, tekemiseksi. Sopimuksen tarkoitus on säännellä unionin ja Interpolin välistä yhteistyötä lainvalvonnan alalla SEUT-sopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti, oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa SEUT-sopimuksen 82, 85 ja 86 artiklan mukaisesti ja yhteistyötä rajavalvonnan alalla (osana rajaturvallisuutta) SEUT-sopimuksen 77 artiklan mukaisesti.

(2) Sopimuksella olisi säänneltävä Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston, jäljempänä ’Europol’, ja Interpolin välistä yhteistyötä, jotta voidaan ottaa huomioon terrorismin sekä vakavan rajatylittävän ja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan viimeaikainen kehitys sekä tämän päivän operatiiviset tarpeet ja Europolin toimeksianto.

(3) Sopimuksessa olisi määrättävä tarvittavista suojatoimista ja takeista, jotta unionin jäsenvaltiot ja unionin virastot voivat saada tehtäviensä suorittamiseen tarvittavan valvotun pääsyn Interpolin varastettujen ja kadonneiden matkustusasiakirjojen SLTD-tietokantaan ja ilmoituksiin liittyvien matkustusasiakirjojen TDAWN-tietokantaan eurooppalaisen hakuportaalin kautta käyttöoikeuksiensa sekä tällaista pääsyä koskevan unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

(4) Sopimuksessa olisi määrättävä tarvittavista suojatoimista ja takeista, jotta unionin jäsenvaltioille ja Euroopan raja- ja merivartiovirastoon, jäljempänä ’Frontex’, kuuluvalle Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) keskusyksikölle voidaan antaa pääsy Interpolin SLTD- ja TDAWN-tietokantoihin eurooppalaisen hakuportaalin kautta.

(5) Sopimuksessa olisi määrättävä tarvittavista suojatoimista ja takeista, jotta voidaan panna täytäntöön tarkistettu viisumitietojärjestelmää koskeva asetus, jonka nojalla unionin jäsenvaltiot saavat pääsyn Interpolin tietokantoihin eurooppalaisen hakuportaalin kautta käsitellessään viisumi- tai oleskelulupahakemuksia.

(6) Sopimuksella olisi helpotettava Euroopan syyttäjänviraston, jäljempänä ’EPPO’, ja Interpolin välisen yhteistyön aloittamista ja sääntelyä.

(7) Sopimuksen olisi muodostettava oikeusperusta Europolin, Frontexin pysyvän joukon henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön (luokan 1 henkilöstö) ja Euroopan syyttäjänviraston pääsylle asiaankuuluviin Interpolin tietokantoihin tehtäviensä suorittamiseksi.

(8) Sopimuksen olisi muodostettava oikeusperusta, jonka nojalla Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto, jäljempänä ’Eurojust’, ja EPPO voivat vaihtaa operatiivisia tietoja Interpolin kanssa.

(9) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/794[1] 23 artiklan 1, 2 ja 5 kohdassa säädetään henkilötietojen vaihdosta Europolin ja kansainvälisten järjestöjen välillä siinä määrin kuin se on tarpeen asetuksen (EU) 2016/794 4 artiklassa määriteltyjen Europolin tehtävien suorittamiseksi.

(10) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/817[2] 5 artiklan 9 kohdan, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/818[3] 5 artiklan 9 kohdan ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1240[4] 12 artiklan mukaisesti Interpolin tietokantojen haut olisi tehtävä siten, että Interpolin kuulutuksen omistajalle ei paljasteta mitään tietoja. Asetuksen (EU) 2018/1240 65 artiklan mukaisesti henkilötietoja ei saa siirtää kolmannelle maalle, kansainväliselle järjestölle tai yksityisille osapuolille eikä asettaa niiden saataville, lukuun ottamatta siirtoja Interpolille kun tarkoituksena on tietojen automaattinen vertailu Interpolin SLTD- ja TDAWN-tietokantoihin, ja siinä säädetään, että tällaisiin siirtoihin sovelletaan asetusta (EU) 2018/1725[5].

(11) Neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939[6] 80, 99 ja 104 artiklassa säädetään erityisesti Euroopan syyttäjänviraston ja kansainvälisten järjestöjen välisistä suhteista ja tietojenvaihdosta.

(12) Ottaen huomioon asetuksen (EU) 2016/794 johdanto-osan 33 kappaleen ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1727[7] johdanto-osan 46 kappaleen, on aiheellista vahvistaa Europolin ja Interpolin sekä Eurojustin ja Interpolin välistä yhteistyötä edistämällä tehokasta henkilötietojen vaihtoa.

---

1 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/794, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53).

2 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/817, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta rajoja ja viisumipolitiikkaa koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 ja (EU) 2018/1861 sekä neuvoston päätösten 2004/512/EY ja 2008/633/YOS muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, s. 27).

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/818, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta EU:n tietojärjestelmien (poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö sekä turvapaikka- ja muuttoliikeasiat) yhteentoimivuudelle ja asetusten (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ja (EU) 2019/816 muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, s. 85).

4 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1240, annettu 12 päivänä syyskuuta 2018, Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta (EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1).

5 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

6 Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1727, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastosta (Eurojust) ja neuvoston päätöksen 2002/187/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 138).

(13) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1896[8] 68 artiklan 1 kohdassa säädetään Frontexin mahdollisuudesta tehdä yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen, joiden joukossa mainitaan Interpol, kanssa. Asetuksen (EU) 2019/1896 82 artiklan 1 kohdan mukaan Frontexin pysyvän joukon ryhmien jäsenillä on oltava valmiudet hoitaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/399[9] (Schengenin rajasäännöstö) säädettyjä rajavalvontatehtäviä ja käyttää niihin liittyviä valtuuksia. Asetuksen (EU) 2016/399 8 artiklan 3 kohdan a alakohdan i alakohdan[10], 8 artiklan 3 kohdan a alakohdan ii alakohdan[11] ja 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan[12] mukaan tähän sisältyy kolmansien maiden kansalaisten tarkastaminen Interpolin tietokantojen (erityisesti SLTD- tietokannan) avulla jäsenvaltioiden sekä Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen osallistuvien kolmansien maiden ulkorajoilla.

(14) Asetuksen (EU) 2018/1727 47 artiklan 1, 5 ja 6 kohdassa sekä 52 ja 56 artiklassa säädetään Eurojustin ja kansainvälisten järjestöjen välisistä suhteista ja henkilötietojen vaihdosta.

(15) Ottaen huomioon neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939 johdanto-osan 96 kappaleen on aiheellista vahvistaa unionin ja Interpolin välistä yhteistyötä edistämällä tehokasta henkilötietojen vaihtoa.

(16) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725[13] 94 artiklassa vahvistetaan edellytykset operatiivisten henkilötietojen siirtämiselle kansainvälisille järjestöille.

(17) Sopimuksen olisi oltava kaikilta osin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679[14], asetuksessa (EU) 2018/1725 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2016/680[15] vahvistettujen tietosuojaa koskevien Euroopan unionin säännösten mukainen.

---

8 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1896, annettu 13 päivänä marraskuuta 2019, eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta sekä asetusten (EU) N:o 1052/2013 ja (EU) 2016/1624 kumoamisesta (EUVL L 295, 14.11.2019, s. 1).

9 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/399, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) (EUVL L 77, 23.3.2016, s. 1).

10 Kolmansien maiden kansalaisille on maahantulon ja maastalähdön yhteydessä tehtävä perusteellinen tarkastus, johon kuuluu kolmannen maan kansalaisen henkilöllisyyden ja kansalaisuuden sekä rajanylitykseen oikeuttavan matkustusasiakirjan aitouden ja voimassaolon tarkistaminen. Tämä edellyttää hakuja asianomaisiin tietokantoihin, erityisesti (mutta ei pelkästään) Interpolin SLTD-tietokantaan.

11 Edellä mainittuun tarkastukseen kuuluu sen tarkistaminen, että matkustajalla on matkustusasiakirjan lisäksi tarvittaessa vaadittu viisumi tai oleskelulupa.

12 Kolmansien maiden kansalaisten maahantuloedellytyksiin kuuluu, että heitä ei pidetä uhkana minkään jäsenvaltion yleiselle järjestykselle, sisäiselle turvallisuudelle, kansanterveydelle tai kansainvälisille suhteille, ja etenkin se, ettei jäsenvaltioiden kansallisissa tietokannoissa ole kuulutusta maahantulon epäämiseksi näistä syistä.

13 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

14 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

15 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen

(18) Sopimuksessa olisi kunnioitettava kaikilta osin perusoikeuksia ja noudatettava Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita, erityisesti perusoikeuskirjan 7 artiklassa tunnustettua oikeutta nauttia yksityis- ja perhe-elämän kunnioitusta, perusoikeuskirjan 8 artiklassa tunnustettua oikeutta henkilötietojen suojaan ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa tunnustettua oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen. Sopimusta olisi sovellettava kaikkien perusoikeuskirjassa vahvistettujen oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti.

(19) Komission olisi kuultava Euroopan tietosuojavaltuutettua sopimusneuvottelujen aikana tai joka tapauksessa ennen sopimuksen tekemistä.

(20) Komissio olisi nimettävä unionin neuvottelijaksi,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtuutetaan komissio neuvottelemaan Euroopan unionin puolesta Euroopan unionin ja Kansainvälisen rikospoliisijärjestön välinen sopimus yhteistyöstä ja koordinoinnista terrorismin ja vakavan rikollisuuden ehkäisemisessä ja torjunnassa sekä Euroopan yhdennetyn rajaturvallisuuden varmistamiseksi jäsenvaltioiden sekä Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen osallistuvien kolmansien maiden ulkorajoilla suoritettavien henkilötarkastusten osalta, mukaan lukien tarvittavat suojatoimet henkilötietojen suojaamiseksi.

2 artikla

Neuvotteluohjeet ovat tämän päätöksen liitteenä.

3 artikla

Neuvottelut käydään [neuvosto lisää erityiskomitean nimen] kuullen.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (direktiivi lainvalvontatarkoituksessa käsiteltyjen henkilötietojen suojasta) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).